

Les metamorfosis de 'Sa ximbomba'

Què és aquest llibre, *Sa Ximbomba*? Potser un artefacte amb dibuixos del pintor Beneyto, amb lectura surrealista del poeta Francesc Cornadó? O bé una col·lecció de proses breus de Cornadó, amb imatges postistes de Beneyto? Ambdues coses alhora, però que interactuen i s'originen en un altre àmbit, el món de Camilo José Cela, de qui manllevem títols i fulls de quinze llibres i dos números de la revista *El Extramundi*, fulls sobre els quals dibuixaran i escriuran fins a posseir-los i transformar-los.

Sa Ximbomba, en aquesta esplèndida i acurada edició, se inicia a partir d'uns exemplars dedicats que C.J. Cela donà a Beneyto, com explica en el pròleg Jorge C. Trulock: "*Beneyto, cada vez que Cela el mayor le regalaba un libro, se deleitaba pintándolo.*"

Portades, anteportades i fulls de guardes que l'artista-lector envaeix amb els seus colors i visions. Éssers monstruosos, de l'extramón, que poden tenir rostre bifront o tres cames, sabates de punta afilada i ambigua, o foradades per una unglà pintada de vermell, perfils amb sexes hipertrofiats, provocadors, que sorgeixen de qualsevol línia del dibuix i deformen la figura representada. Encara que, ens adverteix Cornadó, aquestes metamorfosis estranyes, aquests petits monstres són també del nostre món: "*No era un*

ser del extramundo; no..., era de este mundo. Era un ser mutante. Era un error. Era el único hombre bueno."

És de l'entranya d'aquests llibres i revistes, vampiritzada pel traç de Beneyto, d'on Cornadó en qualitat d'hermeneuta extramundà, en una segona vampirització, el so de les proses breus de *Sa Ximbomba*, percuint un ritme de bruixeria o conjurant el temps verbal (la prosa titulada *Poesía*

completa està escrita sense cap verb, un "*cuento sin verbos*", diu Jorge C. Trulock); "*un ritmo raro, parecido al que se produce cuando frotamos la caña de una zambomba, la caña de sa ximbomba*".

Al final de cada prosa hi ha un text més breu titulat *Deus ex machina*, últim recurs narratiu per representar la transgressió de la pàgina que Beneyto i Cornadó perpetren sobre els llibres de Camilo José Cela. *

Una de les pàgines amb il·lustracions d'Antonio Beneyto que apareixen a 'Sa ximbomba'
SD

SA XIMBOMBA
Francesc Cornadó / Antonio Beneyto

Pròleg: Jorge C. Trulock
Editorial: SD
Barcelona, 2015
Pàgines: 146
Preu: 24 euros

NOVEL·LA ÒSCAR MONTFERRER

Vida feta amb retalls de vides

El *carro de Selene*, l'obra en què Llorenç Capellà explica la història d'una fugida i una recerca constants, assoleix la categoria d'encanteri gràcies a la humanitat que vessa de cadascuna de les pàgines d'aquesta mostra de bona literatura. L'autor proposa un viatge, una col·lecció de viatges, de fet, viscuts a partir de la referència d'un Nord tan fugisser que mereix ser considerat inexistent: el record de la germana que queda enrere quan el protagonista ha de travessar la primera de les seves fronteres és, a la vegada, la guia perenne que mantindrà en vida una part de la seva ànima. *El carro de Selene* encaixa amb comoditat en els paràmetres de la

novel·la coral: un protagonista que sovint tenyeix la seva existència i la seva presència amb els colors apagats de la casualitat trista és el magnífic fil conductor que permet passar revista a un seguit de conflictes bèl·lics que van marcar el segle XX de manera ineluctable. La novel·la, però, no té res a veure amb el gènere bèl·lic: és una exposició formidable de caràcters, de persones inventades que, gràcies a la destresa de l'autor a l'hora de presentar-les, superen en bona part dels casos les limi-

EL CARRO DE SELENE
Llorenç Capellà
Editorial: Meteora
Barcelona, 2014
Pàgines: 245
Preu: 19 euros

tacions inherents a la bidimensionalitat. Capellà aconsegueix que costi molt deixar de llegir-lo: les històries planten els peus amb força i els personatges que les animen exigeixen amb intensitat que el seu cas particular sigui conegut i respectat. No hi ha res a deixar de banda: ara una veu, ara l'altra, guiades per una redacció acurada i amb ritme, apareixen per aportar el seu tros a una construcció que reclama, amb justícia, una atenció i una dedicació que reben la seva justa recompensa. *

Libres